

HØRINGSUTTALELSER

Styringsordning ved HiST fra 1/8-07

Høringsuttalelse fra Forskerforbundet v/HiST

Forskerforbundet v/HiST går generelt inn for en styringsordning som sikrer de tilsatte størst mulig innflytelse og beste representasjon i kollegiale organer.

Konklusjon:

Forskerforbundet v/HiST går inn for hovedmodellen både når det gjelder rektor og høgskolestyre. Det vil si

- Valgt rektor
- Styresammensetting med 4 eksterne, 2 studenter, 1 tekn./adm, 3 faglige og rektor
- Videre går Forskerforbundet inn for ordningen med valgt prorektor og
- et avdelingsstyre

Argumentasjon:

- Valgt rektor

Gjennom valg av rektor vil de tilsatte bli involvert i prosessen, og rektor vil ha sterkere legitimitet i organisasjonen. Ordningen med valgt rektor er demokratisk og er forankret i akademiske verdier. Ordningen vil også innebære mindre risiko for at kortsiktige kommersielle sider blir framtrædende.

I motsetning til konsekvensen av tilsatt rektor, vil ordningen med valgt rektor medføre at høgskolestyret ledes av en person med forankring i organisasjonen. Med tilsatt rektor er det videre uklart hvilken posisjon den nytilsatte høgskoledirektør får. I ytterste konsekvens vil stillingen utgå helt. Dette samsvarer svært dårlig med høgskolestyrets ønske om raskt å tilsette ny høgskoledirektør.

- Styresammensetting

En styresammensetting med 4 eksterne, 2 studenter, 1 tekn./adm, 3 faglige og rektor sikrer de tilsatte størst mulig representasjon i forhold til det totale antall representanter i høgskolestyret. Andre aktuelle ordninger vil medføre et større antall representanter, noe som kan medføre at høgskolestyret blir et tungt arbeidende organ.

I et styre utenom hovedmodellen vil de tilsattes representasjon andelsmessig bli mindre. Det foreligger følgelig en større fare for at de tilsattes meninger kan bli satt til side.

- Prorektor

Rektor vil erfaringsvis ha en bred kontakt utad. En prorektor til å ivareta kontinuiteten av de indre prosesser synes derfor nødvendig. Valg av prorektor sikrer at rektoratet blir representert fra to ulike miljøer.

- Avdelingsstyre

Et avdelingsstyre vil sikre de tilsattes medbestemmelse og innflytelse på avdelingsnivå. Et slikt styre vil samtidig medføre en styrking av de tilsattes engasjement i avdelingens utvikling

og sikre demokratiske prosesser. Et avdelingsråd vil strengt tatt ikke ha særlig innflytelse på styringen ved avdelingen, og det vil være vanskelig å rekruttere medlemmer i et slikt råd.

Knut Ole Lysø
Forskerforbundet

Høringssvar fra Norsk sykepleierforbund (NSF) ad. Styringsstruktur ved HIST

Norsk sykepleierforbund ved Hist er opptatt av at demokratiet i organisasjonen ikke må bli ytterligere svekket. Den nye styringsordningen må sikre at studenter og ansatte får delta i formelle beslutningsprosesser i alle deler av organisasjonen. Dette er viktig for å opprettholde faglig engasjement og identifisering med høgskolens mål.

1. Valgt eller tilsatt rektor?

Norsk sykepleierforbund ønsker normalordningen med valgt rektor. Det at rektor er valgt av alle grupper tilsatte og studenter er et viktig demokratisk prinsipp. Dette sikrer at rektor har sterk legitimitet internt i høgskolen. Kjennskap til organisasjonens formelle og uformelle sider vil også være en viktig kompetansebakgrunn.

NSF mener det er viktig å opprettholde tradisjonen med valgt rektor som den øverste leder og leder av institusjonens øverste styringsorgan. Akademiske verdier som frihet i forskning og institusjonenes rolle som uavhengige kritikere av samfunnsforhold er fortsatt viktige prinsipper, som ivaretas best med valgt rektor.

Ved å ha tilsatt en profesjonell leder og administrator i rollen som administrerende direktør sikres det at de forvaltningsmessige og administrative lederoppgavene får tilstrekkelig oppmerksomhet i den øverste ledelse ved institusjonen samtidig som rektor gies rom for faglig-strategisk fokus.

Denne ordningen ser ut til å ha fungert godt ved HIST så langt.

2. Prorektor?

Ved en så stor høgskole som Hist kan det synes fornuftig med en valgt prorektor. Dette gir ytterligere ressurser til faglig-strategisk arbeid og kommunikasjon med det faglige miljøet. Det er også viktig at rektor har en stedfortreder som er godt inne i den faglige virksomheten. Det å velge rektor og prorektor i par kan ivareta mangfoldet i høgskolen og behovet for komplementære kvalifikasjoner i rektoratet.

3. Styrets størrelse og sammensetning

Norsk sykepleierforbund mener at hovedmodellen for styresammensetning, med 11 representanter, og hvor valgt rektor er styreleder, er en god modell. Vi ser ikke noe behov for å ha eksternt flertall i styret. Vi har derimot full tillit til at også interne styringsrepresentanter ivaretar behovet for å ta et overordnet og helhetlig perspektiv når dette er nødvendig.

4. Styringsstrukturen på avdelingsnivå

Gjennom org 2002 gikk Hist over fra å ha 3 styringsnivå til å ha 2 styringsnivå. Instituttnivået og instituttstyrene ble dermed borte. Et resultat av dette var at studentenes og de tilsattes mulighet til å delta i faglige debatter og beslutninger ble vesentlig innskrenket. Dette oppleves som frustrerende og lite motiverende.

Avdelingsstyrene ivaretar en del av denne funksjonen, men her ble det, mot manges ønsker, lagt inn i mandatet at avdelingsstyret skulle legge vekt på rollen som strategisk styringsorgan. Dette for å sikre at dekan ble gitt nok myndighet og handlingsrom for utøvelse av sitt drifts- og lederansvar på kort og lang sikt.

En viktig begrunnelse for opprettelsen av dagens avdelingsstyrer i forbindelse med Org2002-saken var å sikre at studentene og de tilsatte ble hørt. I tillegg var det ønskelig å etablere en kontaktflate også med avdelingenes samfunnspartnere gjennom å inkludere eksterne medlemmer. NSF mener det fortsatt er meget viktig at studenter og tilsatte får medvirke i formelle beslutningsprosesser ved avdelingen og at avdelingenes samfunnspartnere er medlemmer i avdelingsstyret.

Vår erfaring er at avdelingsstyrene blir brukt alt for lite. For det første settes det opp ganske få møter hvert semester. Når tidspunktet for møter nærmer seg blir møtene ofte avlyst med begrunnelse at det er for få saker. Og når viktige saker burde vært behandlet i avdelingsstyret er det ofte ikke satt opp egnet møtedato.

Norsk sykepleierforbund mener at avdelingsstyret er en viktig del av den formelle styringsstrukturen. Det er viktig at også studenter, tilsatte og medlemmer fra avdelingens praksisfelt får påvirke avdelingens og høgskolens politikk. Vår erfaring er at både faglig og fagpolitisk engasjement øker når studenter og tilsatte deltar i formelle beslutninger. Dette gir også økt identifisering med høgskolens strategiske mål.

Hvis avdelingsstyrene ikke fungerer etter intensjonen i dag blir det viktig å jobbe med å bruke avdelingsstyret i flere saker. Kanskje kan det være aktuelt å utvide mandatet, for eksempel med å ta inn flere faglige beslutninger. Det vil være meget uheldig for demokratiet om det eneste formelle kollegiale beslutningsorganet på avdelingsnivå blir omgjort til et råd eller blir nedlagt.

Norsk sykepleierforbund mener at et avdelingsstyre med beslutningsmyndighet er best i stand til å ivareta at studenter og tilsatte blir hørt, jfr. UH-lovens krav om dette.

Norsk sykepleierforbund vektlegger også at medbestemmelse etter "Hovedavtalen i staten" understøttes best ved at avdelingsstyrene opprettholdes og at det dermed vil foreligge konkrete saksfremlegg i forhold til de aktuelle saker.

Norsk sykepleierforbunds syn kort sammenfattet:

1. Valgt eller tilsatt rektor:

NSF ønsker valgt rektor

2. Prorektor:

NSF mener det er hensiktsmessig med en valgt prorektor og at rektor og prorektor bør velges i par.

3. Styrets størrelse og sammensetning:

NSF mener at hovedmodellen for styresammensetning, med 11 representanter, og hvor valgt rektor er styreleder, er en god modell

4. Styringsstrukturen på avdelingsnivå:

NSF mener at et avdelingsstyre med beslutningsmyndighet er best i stand til å ivareta at studenter og tilsatte blir hørt, slik UH-loven krever. Medbestemmelse etter ”Hovedavtalen i staten” understøttes også best ved at avdelingsstyrene opprettholdes og at det dermed vil foreligge konkrete saksfremlegg i forhold til de aktuelle saker.

For Norsk sykepleierforbund ved Hist:

Sign.
Thor Albriksen
(tillitsvalgt)

Brit Hustad
(hovedtillitsvalgt)

Saken om ny styringsordning ved Høgskolen i Sør-Trøndelag har blitt drøftet i NTL og følgende standpunkt har blitt tatt.

Rektor

NTL mener at HiST skal fortsette med valgt rektor og dermed en delt ledelse. Dette sikrer god legitimitet og autonomi i forhold til samfunnsmandatet Høgskolen i Sør-Trøndelag er gitt av samfunnet. Fri forskning og autonomi i forhold til kritisk tenkning er et grunnleggende prinsipp for høyere utdanning.

NTL vil presisere at det må arbeides bedre med den demokratiske modellen og hvordan man fremmer kandidater til vervet som rektor og informerer om disse.

Det må være et krav at rektor har forskningskompetanse på høyt nivå.

I forhold forvaltningsmessige hensyn er det uheldig at rektor som styreleder har tilsynsmyndighet med seg selv som en del av den daglige ledelsen. Høgskolestyret må være bevisst på dette problemet.

Prorektor

NTL mener at man skal opprettholde funksjonen med prorektor. Denne er viktig som avlaster og stedfortreder for rektor. Det må arbeides ut en modell hvor prorektor gis for eksempel forskningstid eller lignende om vervet ikke utgjør en hel stilling. NTL ser det som uheldig at prorektor går inn i administrative funksjoner av hensyn til kontinuiteten på funksjonsområdet.

NTL mener at prorektor ikke skal være medlem av høgskolestyret, og at plassen overlates til en vitenskapelig tilsatt ved høgskolen.

Styresammensetning

NTL mener at man skal beholde normalmodellen for styresammensetning. Det vil være svært uheldig å gå over til et eksternt styreflertall. For å få en god forvaltning av institusjonen kreves det inngående kjennskap til hvordan kunnskap og kompetanse utvikles.

Avdelingsstyrer

NTL mener ubetinget at ordningen med avdelingsstyrer skal opprettholdes, men at dekanen som styreleder erstattes med en ekstern representant når dekanen er tilsatt. NTL ser på avdelingsstyrene som en viktig arena for medbestemmelse og innflytelse, men at ansvar og myndighet mellom høgskolestyret og avdelingsstyrene og avdelingsstyrene og dekanene må avklares.

STYRINGSORDNING VED HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG – HØRINGSUTTALELSE FRA STUDENTPARLAMENTET

Det er beklagelig at Studentparlamentet ikke har fått noen formell invitasjon til høring om styringsordningssaken. Studentparlamentet vil likevel rose et godt skrevet høringsnotat som ga et godt grunnlag for diskusjon av saken.

I Studentparlamentets møte den 18. oktober 2006 ble følgende vedtak i behandlingen av styringsordningssaken gjort:

Studentparlamentet ønsker en tilsatt rektor.

Studentparlamentet ønsker ikke eksternt styreflertall i Høgskolestyret.

Høgskolen må selv vurdere om det er hensiktsmessig å fortsette med prorektorstillingen, men Studentparlamentet ønsker ikke at prorektor skal ha en plass i styret.

Studentparlamentet ønsker at ordningen med avdelingsstyrer opprettholdes, men at dekanen som styreleder erstattes med en ekstern representant eller student.

Videre følger vedtakene med begrunnelse:

Tilsatt rektor

Det å velge rektor har flere negative aspekter ved seg slik saksbehandler ser det. Her kan særlig valgordningen nevnes. For mange studenter kan selve valgtidspunktet være uheldig da en del av høgskolens studenter er i praksis, tar desentralisert utdanning, har eksamensperiode eller har reist på ferie. Informasjonen om kandidatene før valget kan være dårlig og det kan være vanskelig å få den til å nå ut til studenter som selv ikke aktivt oppsøker den. På grunn av vektingen av stemmer er det og mulig å anta at kandidatene til valget vil prioritere å nå ut til og "kapre" stemmer av de ansatte.

Studentparlamentet tror at ved å ansette rektor styrkes studentenes rolle og innflytelse i tilsettningsprosessen gjennom representasjon i Høgskolestyret og tilsettningsutvalg. En tilsetning vil også gi Høgskolen større kontroll i prosessen for å få den rektoren som er best for høgskolen som en helhet.

Styrets sammensetning

I dag utgjør rektor, prorektor og høgskoledirektøren et veldig sterkt trekløver som har stor innvirkning på Høgskolestyrets agenda og beslutninger. Studentparlamentet er skeptisk til

denne ordningen. En av de viktigste oppgavene til Høgskolestyret å føre tilsyn med arbeidet til den daglige ledelsen. Per i dag er det slik at to av medlemmene og styrets sekretær skal føre tilsyn med sin egen virksomhet, dette er svært uheldig. Tilsynsfunksjonen vil bli ivaretatt bedre med en ekstern styreleder oppnevnt av departementet (som er eier).

Ved tilsetting av rektor vil rektor i stedet fungere som styrets sekretær. Med denne løsningen vil man beholde rektor som en viktig ressurs for styret gjennom dens detaljerte kunnskap om høyskolen og saksforbereder for styret. Likevel blir styret i større grad avhengig av å ha alle fakta på "bordet" under møtene enn slik det er per i dag. Saksbehandler tror dette kan styrke studenters, ansattes og tjenestemannsorganisasjonenes rolle som høringsorgan.

Alt i alt vil dette gi styret i større grad mulighet for å ta uavhengige avgjørelser og opprettholde en tilfredstillende kontrollfunksjon med den daglige ledelsens virksomhet. I tillegg er det naturlig å tro at en ekstern styreleder i større grad vil trekke styrets arbeid opp på et overordnet og strategisk nivå, dette ansees som svært hensiktsmessig.

Prorektor

Studentparlamentet mener at høyskolen selv må vurdere behovet for en prorektor. Men det synes positivt å ha en "ressursperson(er)" i høgskoleadministrasjonen som også kan være rektors stedfortreder. I tillegg vil en ekstra person i ledelsen kunne være med å ivareta det helhetlige synet på organisasjonen. Men at denne prorektor er representert i styret (uavhengig av valgt eller tilsatt rektor) oppleves å være uheldig og unødvendig.

Eksternt styreflertall

Loven åpner for muligheten for eksternt styreflertall. Dette virker ikke som en god løsning. Studentparlamentet tror det er viktig for høyskolen å få beholde sin selvstendighet, en balansert styresammensetning og flest mulige konsensusbeslutninger.

Avdelingsstyrer

Det er ønskelig at dagens ordning med avdelingsstyrer opprettholdes. Det er likevel hensiktsmessig at styrenes mulighet for innflytelse og påvirkning i avdelingsspesifikke saker styrkes. Det er uproblematisk at høgskolestyret delegerer saker til avdelingsstyrene så lenge høgskolestyret setter de overordnede strategiske føringene. Høgskolens øverste organ er og bør være Høgskolestyret. Det viktigste er en tydelig ansvarsavklaring i alle ledd i organisasjonen, slik at man til en hver tid vet hvem som skal avgjøre hva.

Videre vurderer Studentparlamentet den tilsatte dekanens rolle som avdelingsstyrets leder som unaturlig og uheldig jfr. styresammensetning ved tilsatt rektor. Det er ønskelig at dekanen som styreleder erstattes med en ekstern- eller studentrepresentant.

Med vennlig hilsen

Lene Ausland Bakos
Nestleder Studentparlamentet HiST
nestleder@studparl.hist.no

Til:
Kjell Hansen

SPO

Styringsordning ved HiST fra 01.08.07 høringssvar fra AFT

Saken om styringsordning ved HiST, var oppe i avdelingsstyret den 17. oktober. Også ledergruppen har diskutert saken. Grunnlaget for diskusjonen var det utsendte høringsnotatet. Avdelingsstyret fokuserte på problemstillingen valgt eller ansatt rektor og fremtiden for avdelingsstyrene. Styret er av den oppfatning at en ansatt rektor i større grad enn en valgt rektor vil kunne gjennomføre de mål HiST har satt seg. En ordning med avdelingsråd ansees som en ufunksjonell løsning. Et avdelingsråd uten besluttende myndighet vil få liten innflytelse og dermed liten status.

Følgende vedtak ble fattet.

Avdelingsstyret ved AFT går inn for at:

- HiST ansetter rektor
- Ordningen med avdelingsstyre bør beholdes som i dag

På høgstyrets seminar på Bårdshaug den 25 oktober, ble det diskutert om eksterne representanter kunne ha noen interesse av å sitte i et avdelingsråd og ikke et styre. Aktuelle eksterne kandidater mente at et råd også kunne være attraktivt. HiST bør derfor kunne se på muligheten for å opprette avdelingsråd, hvis det er mulig å opprettholde kvaliteten i samme grad som i de nåværende styrene. Et velfungerende råd med gode eksterne representanter, kan gi viktige innspill til avdelingen.

Med hilsen

Sissel Ravnsborg
dekan
Avdeling for teknologi

Sigmund Grimstad
rådgiver

Til:
Kjell Hansen

SPO

STYRINGSORDNING VED HIST

Avdeling helse og sosialfags ledermøte har diskutert framtidig styringsordning ved HiST og vil uttale følgende:

Valgt eller tilsatt rektor

Ledermøtet anbefaler at rektor tilsettes på åremål.

Vi viser til argumentasjonen for tilsatt rektor i Styringsutvalgets notat. I tillegg vil vi peke på følgende:

Hvis det skal være en hensikt med valg av rektor, må rektor velges på et program – det vil si at en skal velge mellom to eller flere rektorkandidater som har alternative program for Høgskolens overordnede mål, strategier, prioriteringer og utvikling. Ved valg vil en med andre ord ta denne typen viktige spørsmål ut av Høgskolestyret og gjøre spørsmålene til gjenstand for en valgkamp. Å løfte denne typen viktige spørsmål ut av Høgskolestyret og inn i en valgkamp er ensbetydende med å svekke Høgskolestyrets legitimitet for styring.

Det er også grunn til å stille spørsmål om valg av rektor representerer et reelt valg. Selv om rektor blir valgt på et program, har Høgskolestyret rett til å gjøre vedtak som bryter med det programmet rektor er valgt på. Valg av rektor på grunnlag av rektors program legger ingen bindinger på Høgskolestyret om å gjøre vedtak i samsvar med den valgte rektors program. Når Høgskolestyret ikke er forpliktet til å følge det programmet rektor er valgt på, kan en invitasjon til valg av rektor prinsipielt bli å invitere til et fiktivt valg.

En avgjørende forutsetning for rektors funksjon er at rektor har gode lederegenskaper. Hvis rektor skal velges, vet vi ut av erfaring at vedkommende kandidats personlige lederegenskaper aldri blir realvurdert på en åpen, direkte og reell måte. Imidlertid vet vi, også ut fra erfaring, at kandidatenes personlige egenskaper er ett av de tema som diskuteres heftig ”i krokene”. Dette er uverdig, samtidig som kandidatenes personlige egenskaper bør være gjenstand for reelle vurderinger. Reelle og direkte vurderinger av personlige lederegenskaper kan gjøres gjennom en tilsettingsprosess ledet av Høgskolestyret.

Ved valg av rektor er valgdeltakelsen lav, og særlig lav er den blant studenter. Den lave valgdeltakelsen er et kraftig signal om at valg av rektor ikke anses som særlig egnet blant et flertall av ansatte og studenter.

Avgjørende for rekruttering av rektor er de kriteriene rektor skal rekrutteres etter. Slik vi ser det, burde utvalgets mandat også inneholdt et punkt om å foreslå kriterier for rekruttering av rektor.

Prorektor

Prorektor bør tas ut av styringsordningen.

Hvis tilsatt rektor har behov for stabsledere, kan dette løpende vurderes og der det til enhver tid kan utarbeides forslag til vedtak overfor Høgskolestyret.

I loven står det at Høgskolestyret selv oppnevner nestleder. Prinsipielt betyr det at selv om prorektor velges, må valget formelt sett stadfestes i Høgskolestyret. I prinsipiell og formell forstand vil derfor valg av prorektor kun være et rådgivende valg. Under enhver forutsetning bør valg av prorektor derfor anses som uaktuelt.

Eksternt styreflertall

Det bør ikke være eksternt styreflertall i Høgskolestyret.

Begrunnelsen er kort og godt at det må sikres reell demokratisk innflytelse fra ansatte og studenter.

Avdelingsstyre

Utvalgets framstilling når det gjelder avdelingsstyre, er dessverre tilslørende. Årsaken er at utvalget ikke tar et prinsipielt utgangspunkt, men lar seg forlede av begrepet ”styre”. Et utvalg eller styre har ingen styringsfunksjoner ut fra benevnelse, men ut fra den vedtakskompetansen som er tillagt utvalget.

Hvis utvalget hadde tatt et prinsipielt utgangspunkt, må konklusjonen bli at avdelingene i dag har avdelingsråd, men som benevnes ”styre”. Når det i Høgskolens dokumenter står at avdelingsstyret er avdelingenes høyeste organ, er dette kort og godt ikke sant.¹ Dekan er tilsatt av Høgskolestyret, er forpliktet og skal være lojal overfor Høgskolestyret og ikke avdelingsstyret.

Utvalget opererer med 3 alternativer: status quo, nedleggelse av dagens styre eller opprettelse av avdelingsråd.

Fordi utvalget ikke tar et prinsipielt eller analytisk utgangspunkt, blir utvalgets alternativer bare et tilslørende spill med ord. I realiteten er det utvalget benevner som 3 alternativer kun 2 reelle alternativer:

Alternativ 1: status quo – det vil si å ha et avdelingsråd, men som benevnes styre²

Alternativ 2: nedlegge avdelingsrådene som benevnes som styre.

Vi savner vurderingen av et tredje alternativ:

Alternativ 3: opprettelse av et reelt avdelingsstyre.

¹ Hvis en skal være formelt presis, er dagens avdelingsstyre et reelt styre på ett punkt: avdelingsstyrene kan vedta studieplaner tilsvarende opp til 29 studiepoeng. Inneholder studieplanen 30 eller flere studiepoeng, er avdelingsstyret kun et rådgivende organ i og med at vedtakskompetansen i så fall ligger til Høgskolestyret.

² Hvis dette alternativet blir vedtatt, anses det som selvsagt at en også foretar en navneendring slik at avdelingsrådet benevnes avdelingsråd.

Hvis det skal etableres et avdelingsstyre som har reelle styringsfunksjoner, kan dekan ikke være medlem av styret og bl.a. relasjonen mellom avdelingsstyre og Høgskolestyre må utredes.

Dagens avdelingsstyre som altså benevnes styre men som i sin funksjon er et råd, *må ikke nedlegges*. Avdeling AHS sin erfaring og hovedbegrunnelse er kort og godt at avdelingsstyret gir gode råd som dekanen og dekanens ledermøte i langt de fleste tilfeller finner at en bør ta hensyn til. Dessuten er dagens avdelings''styre'' et verdifullt forum hvor avdelingens ledelse, representanter fra ansatte og studenter samt eksterne representanter i fellesskap kan utveksle synspunkter.

Avslutning

For andre vurderinger som ligger bak ledermøtets anbefalinger vises til styringsutvalgets notat.

Med hilsen

Lars Nygård
dekan
Avdeling for helse- og sosialfag

Til:
Kjell Hansen

SPO

Styringsordning - Høringsuttalelse fra AITeL

Spørsmål til høring:

Valgt eller tilsatt rektor

Styrets størrelse/sammensetning

Skal ordningen med en prorektor videreføres?

Styrets nestlederfunksjon

Avdelingsstyrenes status og funksjon - Status quo, nedlegging eller omgjøring til avdelingsråd

Prosess ved AITeL:

AITeL har hatt følgende prosess:

- Dekan Per Borgesen har deltatt i ”Styringsutvalget”.
- Saken har vært opp i avdelingsstyret, sak 32/2006 pr 27.september. I denne saken ble substans og videre prosedyre diskutert. Denne høringsuttalelsen er skrevet av gruppen nedsatt i dette styremøtet, men det har ikke vært mulig med endelig styrebehandling av uttalelsen.
- Styringsutvalgets rapport er distribuert i avdeling, og saken har vært oppe til diskusjon i allmøte blant ansatte. Innspill fra dette allmøtet er tatt med i denne høringsuttalelsen
- Dekan har deltatt i møte i Studentutvalget ved AITeL for å orientere om problemstillingene og styringsutvalgets rapport.
- Representanter for AITeL var til stede på informasjonsmøte for campus Kalvskinnet.
- Avdelingsstyrevedtaket forutsatte en mer systematisk innhenting av synspunkter fra studenter og ansatte. Dette er gjennomført ved bruk av ItsLearning, og resultater er innarbeidet i denne uttalelsen.

Engasjement ved avdelingen

Til tross for at mange anser dette for å være en viktig sak har det synlige engasjementet i saken vært begrenset. Som lista over viser har det vært informert grundig i avdelingen, og det største engasjementet kom til uttrykk i allmøtet som var godt besøkt og flere temaer ble grundig diskutert. Når det gjelder deltakelsen i systematisk innhenting av informasjon er denne kun besvart av 17 personer ved avdelingen, ca. 25% av de ansatte og 3-4% av studentene.

Valgt eller tilsatt rektor

Konklusjon:

AITeL går inn for en videre ordning med valgt rektor.

Argumentasjon:

En valgt rektor gir studenter og ansatte innflytelse på hvem som leder høgsolen. Medinnflytelse oppleves som viktig ved avdelingen. Det er også viktig at rektor kjenner den organisasjonen som hun eller han skal lede. Høgsolens viktigste funksjon er utdanning, og her bør den *faglige kvaliteten* settes i høysetet. Samtidig skal organisasjonen overleve i et moderne utdanningsmarked hvor andre, og til tider motstridende, faktorer krever prioritet. For at begge disse sidene av styringen skal kunne sikres, er det viktig at det ligger reell kompetanse i begge felt på øverste styringsnivå. Mulighetene for å oppnå dette er bedre med en delt styringsform med politisk faglig ledelse og profesjonell administrasjon, og det er naturlig at den øverste faglige leder reflekterer organisasjonen gjennom valg. Det bør stilles faglige kvalifikasjonskrav til mulige kandidater til valget.

Studentrepresentanten i dette høringsutvalget mener at en ordning med tilsatt rektor gir studentene mer direkte innflytelse på hvem som blir tilsatt, fordi studentrepresentasjonen i høgsolestyret vil ha en kvalifisert mening om kandidatene. I tilfelle med valgt rektor mener studentrepresentanten at studentene i praksis ikke vil ha en kvalifisert mening om kandidatenes egnethet.

Spørreundersøkelsen gjennomført ved AITeL viser imidlertid at 70% ønsker valgt rektor.

Styrets størrelse/sammensetning

Konklusjon:

AITeL vil i hovedsak fortsette med en normalordning for høgsolestyret. Det er likevel et visst ønske om at prorektor ikke har automatisk plass i styret.

Argumentasjon:

Avdelingen mener at det er best med et relativt lite og effektivt styre, der det legges stor vekt på høy kvalitet på de eksterne medlemmene. Normalordningen gir en slik mulighet. Det er unødvendig med at rektoratet er inne i styret med både rektor og prorektor; faglig representasjon fra avdelingsnivået bør derfor erstatte prorektor i styret.

Skal ordningen med en prorektor videreføres?

Avdelingen mener det er behov for en prorektorrolle. Det bør være en eller flere prorektorer som utpekes av rektor. Det er ønskelig at prorektor er komplementær til rektor, både i faglig bakgrunn og i tildelte arbeidsoppgaver.

Avdelingsstyrenes status og funksjon

Konklusjon:

AITeL går inn for å opprettholde avdelingsstyret.

Argumentasjon:

Det er viktig at det finnes et styringsorgan på avdelingsnivå, både for å oppfylle loven, og for å sikre medvirkning og ansvarliggjøring i avdelingen. Det er også grunn til å fremheve at eksterne medlemmer er viktige fordi de både bringer profesjonalitet inn i arbeidet, og er med å sikre faglig relevans i avdelingens arbeid.

Dagens ordning har noen svakheter, siden dekan både er saksbehandler og leder avdelingsstyret. Men avdelingsstyret har en vesentlig funksjon i det å forvalte avdelingens ressurser på en optimal måte. Det gir dekan intern ryggdekning for vanskelig avgjørelser. Avdelingsstyret har sine fullmakter delegert fra høgskolestyret det har også dekan via rektor, slik at dette bør være konsistent.

Dagens styre er formelt tildelt oppgaver både som styrende organ og rådgivende organ. Som styrende organ finnes det en del opplevde vanskeligheter. Avdelingen har opplevd at avdelingsstyrerollen er problematisk i tilfeller der det er interessekonflikter vertikalt i organisasjonen. Formell makt sitter øverst i organisasjonen, men vi har opplevd at kommunikasjonen mellom styringsorganer sentralt og på avdelingsnivå ikke fungerer. Uansett om ordningen med avdelingsstyre videreføres eller om det gjøres om til et råd, er det nødvendig å utforme rollefordeling og kommunikasjonskanaler vertikalt i organisasjonen for å kunne løse vanskelige saker.

Det er ønskelig å opprettholde avdelingsstyret da det for studenter og ansatte vil gi mer eierskap og tilhørighetsfølelse for saker som omhandler avdelingen direkte eller indirekte.

Spørreundersøkelsen viser at 59% ønsker at dekanen skal være styreleder, mens 24% mener at dekanen skal være sekretær for styret.

Gruppe som har utarbeidet uttalelsen: Per Borgesen, Thorleif Hjeltne og Ole Konrad Tønset

Med hilsen

Per Borgesen
dekan
Avdeling for informatikk og e-læring

Kopi:
Per Borgesen

Styringsordning ved HiST fra 01.08.07 – Høringsuttalelse fra ALT

(Vedtatt av Avdelingsstyret 07.11.06)

Norske universiteter og høyskoler forvalter en hundreårig akademisk selvstyringstradisjon, som nå er under sterkt press fra en styrings- og ledelsesmodell utviklet i og tilpasset det private næringslivet. Den nye modellen er basert på få, tilsatte ledere med utstrakte fullmakter, og fravær av andre interne styringsorganer enn et overordnet, strategisk institusjonsstyre med ekstern ledelse. Denne modellen har som forutsetning at den vil gjøre styring og ledelse ved HiST mer rasjonell og effektiv, og gjennom tilsettingsprosesser sikre høyere kvalitet og større profesjonalitet i ledergruppen.

Det er liten grunn til å reise tvil om at den tradisjonelle styringsordningen ved høyskoler og universiteter har hatt store svakheter. Delvis har det mange steder utviklet seg for mange tungroddede styringsledd, og delvis har det vært vanskelig å få tilsatte til å engasjere seg i valg og ledelse på ulike nivåer i organisasjonen. I de siste årene har imidlertid dette bildet endret seg vesentlig. Ved siste års rektorvalg ved universitetene i Oslo og Bergen kjempet et betydelig antall meget kompetente kandidater om rektorstillingen, og det er liten grunn til å tro at en stor institusjon som HiST ikke vil oppleve samme utvikling. Det er også tydelig at institusjoner som fortsatt har valgt ledelse, også arbeider aktivt og målbevisst med å utvikle en effektiv og målrettet organisasjon, på samme måte som institusjoner med tilsatte ledere.

Den grunnleggende svakheten ved å overføre en styringsmodell fra det private næringslivet til offentlige høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner, er at dette på en dramatisk måte svekker de tilsattes mulighet til å prege utviklingen av institusjonen. Og dette gjelder selve fundamentet for norske akademiske institusjoner: at de er grunnleggende annerledes enn privateide produksjonsbedrifter, og at denne annerledesheten har en egenverdi. Kjernen ligger i at universiteter og høyskoler forvalter en kunnskapstradisjon som i stor grad også har andre måleenheter enn inntjeningssevne og kandidatproduksjon. Disse institusjonene skal gjennom sin akademiske frihet også være et samfunnsmessig korrektiv, og har i denne funksjonen et overordnet behov for indre selvbestemmelse. Dette betyr ikke at institusjonen ikke har behov for styringsreformer. Men det betyr at slike reformer bør skje innenfor rammen av akademisk frihet og indre selvstyre, som klart vanskeliggjøres ved en ordning hvor valgte ledere erstattes med tilsatte.

Konklusjon:

1. Avdelingsstyret går inn for at rektor ved HiST bør velges
2. Ordningen med avdelingsstyre foreslås beholdt

Til:
Kjell Hansen

SPO

Svar på høring fra Avdeling for mat- og medisinsk teknologi vedrørende ny styringsordning for HiST

Avdelingens uttalelse gies på bakgrunn av behandling i avdelingsstyret i sak A 38/06 *Styreordning ved Høgskolen i Sør-Trøndelag*, der dekan etter drøfting i styret ble gitt fullmakt til å ferdigstille avdelingens høringsuttalelse. I tillegg har alle ansatte blitt bedt om å komme med innspill og saken har vært drøftet ved programmene; saken har blitt sluttbehandlet i avdelingens programlederforum. Avdelingen har valgt å vurdere tilsatt versus valgt rektor, høgskolestyrets sammensetning og avdelingsstyre eller avdelingsråd.

Tilsatt versus valgt rektor og høgskolestyret

Avdelingen ønsker tilsatt rektor, for å sikre utvelgelse av den best kvalifiserte kandidaten til stillingen. Det er viktig å sikre høgskoledemokratiet ved at tillitsmannsapparatet taes med i tilsettingsprosessen av rektor.

Ved tilsetting av rektor er det rimelig at departementet utpeker ekstern styreleder for høgskolestyret. En ekstern profilert styreleder kan bidra til å gjøre høgskolen godt synlig utad. Det kunne være ønskelig at hver avdeling er representert med en ansattrepresentant i styret.

Avdelingsstyre eller avdelingsråd

Avdelingen mener det er flere fordeler ved å opprettholde avdelingsstyret, og ser for seg at styreleder kan være ekstern. Dagens ordning med dekan som leder for avdelingsstyret har fungert brukbart, og kan eventuelt videreføres.

Avsluttende kommentar

Uten å ha foretatt en avstemning synes det som om et flertall av kollegiet ønsker tilsatt rektor. Det er likevel flere som mener valgt rektor og dagens ordning bør videreføres. Ved begge løsninger er det fordeler og ulemper. Det vi imidlertid er helt enige om er at den personen som blir tilsatt eller valgt er av største viktighet for høgskolens framtid.

Med hilsen

Hilde Gade
dekan
Avdeling for mat- og medisinsk teknologi

Frode Langlo Pedersen
førstekonsulent

Til:
Kjell Hansen

SPO

Styringsordning i HiST - Høringsuttalelse fra ASP

Høringssvar fra Avdeling for sykepleie vedr. styringsstruktur ved HiST

Det har ikke kommet mange innspill fra de ansatte på ASP om denne saken; verken på høringsmøtet eller på anmodning om innspill i etterkant av møtet. Høringssvaret baserer seg i hovedsak på innspill fra ledelse og stab.

ASP mener det er viktig med symmetri i styringsstrukturen på alle nivå i organisasjonen. Det er uheldig og uklart når det på de forskjellige nivåene innen institusjonen er i bruk ulike prinsipper for styring. Når det på avdelingsnivå ved HiST er innført enhetlig ledelse (tilsatte dekaner), må dette også være tilfelle på det sentrale nivået. Slik unngår en doble rapporteringslinjer og risikoen for sprikende/konfliktfylte styringssignaler. Styringsordningen må preges av "symmetri" mellom organisasjonsnivåene. Dette tilsier at rektor bør være tilsatt i stillingen som enhetlig leder.

For at HiST som organisasjon med studenter og tilsatte skal nå de oppsatte strategiske mål, er det viktig med en entydig og klar styringsstruktur.

1. Valgt eller tilsatt rektor?

ASP: Tilsatt rektor.

En organisasjon må for å fungere godt, ha en tydelig og konsistent daglig ledelse. Dette oppnås best ved at rektor tilsettes og har det samlede ansvaret for faglig virksomhet, administrasjon og forvaltning. Prinsippet med "delt ledelse" (valgt rektor som er faglig leder/styreleder og tilsatt administrerende direktør som er øverste leder for administrasjonen) kan medføre uklarheter med hensyn til rolle- og oppgavedeling mellom de to personene som innehar ansvaret for institusjonens øverste ledelse. Ordningen med tilsatt rektor og dermed "enhetlig ledelse" vil bidra til å unngå dette.

Den sentrale ledelsen av HiST bør fremstå som entydig, klar og sterk innad og utad. HiST er en meget stor organisasjon som krever en enhetlig ledelse som er profesjonell på økonomi, ledelse og målstyring/resultatoppnåelse. Kontakten med fagmiljø og avdelinger kan utmerket utvikles selv om rektor ikke er valgt.

Ett av innspillene som har kommet inn argumenterer for valgt rektor med følgende argument: "I utgangspunktet synes jeg at ved å ikke skulle velge rektor vil vi miste mye av demokratiet blant ansatte og studenter. Jeg ser verdien av at man kan "sikre" faglig og formell utdanning hos rektor mer ved å tilsette, men jeg mener at folk som ofte vinner valg ofte er gode på å samle folk, noe som er veldig viktig egenskap hos en rektor. En annen viktig ting er at i en valgperiode vil kandidatene legge frem hvilke saker de ivrer for å jobbe med, og det vil være klarere for ansatte og studenter hvilke satsningsområder som kan vektlegges ved et valg."

2. Sammensetning av styret.

ASP: Normalmodellen med ekstern styreleder.

Normalmodellen sikrer god representasjon fra alle grupper. Det bør være et klart skille mellom styring og daglig ledelse. Styret bør i sitt arbeid ha den nødvendige distanse til virksomheten og ikke la seg påvirke av interne interessemotsetninger og maktforhold. Med rektor som styrets sekretær og en ekstern representant oppnevnt av departementet som styrets leder, vil det etableres et mer ryddig forhold mellom ansvaret for daglig ledelse og drift på den ene siden og styrelederens og styrets ansvar og oppgaver på den andre.

Enhetlig faglig og administrativ ledelse ved tilsatt rektor og med ekstern styreleder vil bidra til å tydeliggjøre styrets strategiske rolle og legge til rette for at strategiske og mer langsiktige spørsmål blir styrets hovedfokus.

En vesentlig del av styrets oppgaver er å føre tilsyn med den daglige ledelsen. Denne oppgaven ivaretas bedre ved at styrets leder er ekstern, oppnevnt av departementet, og dermed ikke selv er en del av den daglige ledelsen slik styreleder er det i hovedmodellen med valgt rektor.

3. Prorektor?

ASP: Tilsatt rektor og styret må ta stilling i saken.

Institusjonens administrasjonsordning og den administrative lederstrukturen tilhører institusjonens interne organisering, og er som sådan noe som styret selv bestemmer. En eller flere prorektorer kan tilsettes av styret eller utpekes av tilsatt rektor. Det er av vesentlig betydning at evt. prorektorer har klart definerte mandat og ansvarsoppgaver.

En evt. prorektor bør ikke ha fast plass i styret og ikke fungere som rektors stedfortreder her.

4. Avdelingsstyrene.

ASP: Omdanning til Avdelingsråd.

ASP mener at dagens "Avdelingsstyrer" fungerer i prinsippet som Avdelingsråd. Dekan ansatt av Høgskolestyret kan i prinsippet overprøve alle vedtak gjort i "Avdelingsstyret" slik dagens ordning er. På vår Avdeling har Dekan vært lydhør overfor Avdelingsstyret vedtak selv om disse ikke har vært i overensstemmelse med Dekans innstilling.

Et avdelingsråd vil fungere bedre for overordnet debatt om strategiske spørsmål. Medlemmene kan stå friere med hensyn til å foreslå og uttrykke meninger. Framtidsalternativer kan drøftes fritt og med større kreativitet.

Dekanens rolle som enhetlig leder blir ikke på samme måte problematisk i eller utenfor et avdelingsråd. Viktig at det blir ryddet opp i dagens potensielle konfliktsoner i forhold til avdelingsstyrets og dekanens rolle.

Et representativt sammensatt avdelingsråd er den mest aktuelle løsningen for å sikre lovens krav om at studentene de tilsatte skal bli hørt på avdelingsnivået

Med hilsen

Anne Tveit
dekan
Avdeling for sykepleie

STYRINGSORDNING VED HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG FRA 01.08.07

Høringsuttalelse fra TØH:

Sammendrag

Avdeling Trondheim Økonomiske Høgskole er bedt om å uttale seg om Styringsutvalgets høringsnotat av 22. september 2006 om styringsordningen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag.

Tidsfristen til denne høringen er så knapp at det ikke er tid til å føre en offentlig og opplyst debatt om saken. Dette mener høringsutvalget ved TØH er sterkt kritikkverdig og foreslår derfor at tidspunkt for behandling i styret utsettes.

Høringen konkluderer med at TØH ønsker å beholde dagens ordning med valgt rektor og prorektor, en videreføring av dagens ordning hva gjelder sammensetning høgskolestyre og at avdelingsstyrenes status og funksjon opprettholdes.

Bakgrunn for dette er at TØH ønsker å videreføre en ordning som gir fagmiljøene i størst mulig grad anledning til å påvirke HiSTs utvikling og rolle i samfunnet. TØH mener det er vesentlig å opprettholde fagmiljøenes påvirkningsmuligheter fordi i en kunnskapsorganisasjon som HiST skjer utvikling av organisasjonen nettopp i og gjennom fagmiljøene. Medvirkning fra de ansatte er også viktig for å opprettholde høgskoleledelsens legitimitet overfor de respektive fagmiljøene. TØH frykter for at tilsatt rektor og kan medføre en enda større avstand og dermed en større grad av de-kopling mellom avdelingene og ledelsen av HiST.

Innledning

Medlemmene i utvalget finner denne saken å være av stor prinsipiell betydning og at det er et svært viktig veivalg HiST står overfor. Hvilke krefter er det som skal styre HiSTs utvikling og hvilken rolle skal HiST spille i samfunnet?

På dette grunnlag finner høringsutvalget at prosessen for denne høringsrunden og behandling i styret å være svært kritikkverdig. Utvalget foreslår derfor at saken utsettes. TØH stiller spørsmål ved både selve prosessen og de ansattes muligheter til å påvirke saken. Dette er svært kritikkverdig i en sak som nettopp gjelder de ansattes rett til framtidig medbestemmelse. Høringsutvalget mener at det er spesielt kritikkverdig at høringsuttalelsene fra avdelingene kommer *etter* at styret har startet sin behandling av saken.

Valg av styringsordning - et viktig veivalg for framtiden

Offentlig sektor er utsatt for en del viktige veivalg hva gjelder styringsordning av institusjonene. Mange av disse valgene kan plasseres innenfor New Public Management bølgen som betyr et press i mot organisasjonene til å i større grad bli markedsstyrt og å la eksterne krefter styre. Større markeds- og eierstyring betyr at institusjonenes rolle i samfunnet endres. Ser vi på universiteter og høgskoler som autonome aktører i samfunnet som i kraft av sin kunnskap og kunnskapsproduksjon skal være en aktør som på selvstendig grunnlag driver fram utviklingen i samfunnet, eller skal organisasjoner innen høyere utdanning være et redskap for samfunnets interesser og behov? Fagmiljøenes autonomi og uavhengighet har vært et bærende prinsipp ved universiteter og høgskoler i europeisk tradisjon. Derfor er denne høringen av stor prinsipiell betydning.

Valgt eller tilsatt rektor

- TØH går inn for at HiST viderefører ordningen med valgt rektor. Dette vil sikre lederen nødvendig intern legitimitet i høgskolen. Høringsutvalget mener at det er helt sentralt at rektor har nødvendig akademisk tyngde og vil foreslå at den ansatte som stiller til rektor minst har doktorgrad eller tilsvarende for å kunne stille som kandidat. Rektor bør ha forskningskompetanse.
- Valgt rektor innebærer delt ledelse mellom rektor og direktør. Med en valgt rektor mener utvalget at det er større sannsynlighet for at faglige aspekter blir ivaretatt og er avgjørende når beslutninger blir tatt.
- Valgt rektor er et sterkt symbol på, og er samtidig et uttrykk for, at det er faglig ansatte som leder høyskolen. Det bidrar til at de ansatte har eierforhold til HiST og et engasjement i forhold til viktige beslutninger som skal taes.
- Skulle høgskolestyret likevel velge en styringsordning med ansatt rektor, mener utvalget at kravet om doktorgrad er uomtvistelig og bør gjelde som ett av flere ansettelseskrav.

Skal ordningen med prorektor videreføres

Ut fra vår forventning om at det er fagmiljøene som utgjør kjernekompetansen på høgskolen går TØH inn for å videreføre dagens ordning med valgt prorektor fordi det bidrar til bred representasjon fra de ansatte og sikrer at flere avdelinger er representert i ledelsen.

Styrets størrelse / sammensetning

TØH går inn for hovedmodellen for styresammensetning med 4 eksterne medlemmer, 2 studenter, 1 tilsatt fra de administrative/tekniske tilsatte, 2 tilsatte valgt fra faglig tilsatt, 1 rektor valgt av tilsatte som også er styreleder og prorektor som er valgt av de ansatte og er nestleder i styret.

Avdelingsstyrets status og funksjon

For å sikre at studenter og ansatte blir hørt i saker som behandles, går TØH inn for å opprettholde dagens ordning med et valgt avdelingsstyre som blir ledet av dekanen.

Konklusjon

- TØH går inn for å beholde dagens styringsordning i størst mulig grad. Det innebærer valgt rektor og prorektor, delt ledelse mellom rektor og direktør, og valgt avdelingsstyre, ledet av dekanen. Rektor bør ha forskningskompetanse.

TØH, 31. oktober 2006

Synnøve Hitland

Irene Lorentzen Hepsø

Arne Morten Ulvnes

**Høringsuttalelse vedrørende
styringsordning ved Høgskolen i Sør-Trøndelag**

Dette dokumentet er en tilbakemelding på dokumentet "Styringsordning ved Høgskolen i Sør-Trøndelag fra 01.08.07". Vi har lagt vekt på å gi tilbakemelding på hva vi ønsker med en kort begrunnelse for valget.

Rektor

Tekna mener at høgskolen er best tjent med å ha valgt rektor. Dette fordi en valgt rektor vil ha større legitimitet innad ved høgskolen. I tillegg vil en valgt rektor normalt kjenne høgskolen godt.

Høgskoledirektør

Med valgt rektor vil det være naturlig å videreføre ordningen med høgskoledirektør for å ivareta administrative oppgaver slik vi har i dag.

Prorektor

Det vil være naturlig å ha en prorektor som er valgt sammen med rektor. Vi mener at prorektor ikke burde ha plass i styret. Prorektors plass i styret erstattes med annen person valgt blant de faglige tilsatte.

Høgskolestyrets sammensetning

Tekna ser ingen grunn til å endre styrets sammensetning i forhold til hovedmodellen, med unntak av endringen nevnt om prorektor.

Nestleder i styret

Nestleder i styret kan bør kunne velges av styret selv ved en ordning med valgt rektor.

Avdelingsstyret

Tekna mener at avdelingsstyret bør videreføres slik det er i dag, hvor det er klare retningslinjer for når styret skal opptre som et styre og når det skal opptre som et avdelingsråd.

Trondheim 8. november 2006

Per Otto Lfthervoll

TEKNA